

Dhr. Hendrik De Vis
provincieraadslid

directie Leefmilieu
dienst Integraal Waterbeleid

uw brief :
uw kenmerk :
ons kenmerk : M02/2014/03/PR/BS
bijlagen :
betreft : **Stedenbouwkundige aanvragen in
'mogelijk en effectief
overstromingsgevoelig gebied'**
inlichtingen : Bruno Samain
tel. : 09 267 76 47
fax : 09 267 76 99
e-mail : bruno.samain@oost-vlaanderen.be

Gent, 10 april 2014

Geacht raadslid,

Als antwoord op uw schriftelijke vraag m.b.t. adviezen voor stedenbouwkundige aanvragen in 'mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebied', kunnen wij u het volgende meedelen.

De watertoets is een instrument waarmee de overheid die beslist over een vergunning, een plan of een programma inschat welke de impact ervan is op het watersysteem. Het resultaat van de watertoets wordt als een waterparagraaf opgenomen in de vergunning of in de goedkeuring van het plan of het programma.

De overheid die de beslissing neemt over een bepaalde vergunning of plan kan bij het uitvoeren van de watertoets advies vragen aan de betrokken waterbeheerder(s) om zich grondig te informeren over de mogelijke effecten op het watersysteem van een vergunning, plan of programma. Vanaf 1 maart 2012 trad een aangepast uitvoeringsbesluit in werking die de vergunningverlener in bepaalde gevallen verplicht om een wateradvies te vragen aan de waterbeheerder.

Zo dient onder andere verplicht advies gevraagd te worden voor projecten die volgens de watertoetskaart geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebied.

Verschillende types overstromingsgevoelig gebied en bijhorend advies

In het kader van de watertoets werd een kaart aangemaakt die voor het ganse Vlaams Gewest de overstromingsgevoelige gebieden weergeeft tot op perceelsniveau. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de mogelijk overstromingsgevoelige en de effectief overstromingsgevoelige gebieden.

De mogelijk overstromingsgevoelige gebieden zijn die gebieden die historisch van nature overstroombaar zijn (d.i. door de natuur overstroombaar zonder

./...

menselijke ingrepen zoals dijken e.d.).

Deze mogelijk overstromingsgevoelige gebieden zijn gebieden waar alleen overstromingen mogelijk zijn bij zeer extreme weersomstandigheden, falen van waterkeringen (bv. dijkbreuken) of gebieden gevoelig voor afstromende sedimenten in sterk hellende gebieden (modderstromen).

Voor de projecten binnen deze gebieden wordt – zoals het uitvoeringsbesluit vereist – een wateradvies gevraagd aan de Dienst Integraal Waterbeleid van ons bestuur wanneer deze gesitueerd zijn in de afstroomgebieden van een waterloop 2de categorie (buiten polder of watering).

De voorwaarden van dat advies zullen echter minder streng zijn dan in dezelfde omstandigheden in effectief overstromingsgevoelige gebieden (zie verder). Invulling met individuele gebouwen en constructies zijn hier (soms onder voorwaarden) mogelijk en nieuwe aansnijdingen (verkavelingen e.d.) worden kritisch bekeken, waarbij de nadruk voornamelijk ligt op het vasthouden (en eventueel vertraagd afvoeren) van het hemelwater van verharde oppervlaktes en in mindere mate op beveiliging tegen overstromingen en compensatie voor overstromingsruimte gezien deze gebieden slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden onderhevig zouden kunnen zijn aan overstromingen.

De effectief overstromingsgevoelige gebieden daarentegen zijn gebieden die een veel reëlere kans op overstromen kennen, gezien deze gebieden recent overstroomd zijn of waarbij met hydraulische computermodellen is aangetoond dat deze onder water kunnen komen bij een afvoer met een terugkeerperiode van 100 jaar (T100) of minder.

Het Uitvoeringsbesluit Watertoets stelt dat een vergunning kan worden geweigerd enkel als het schadelijke effect niet kan worden voorkomen, noch beperkt, en ook herstel of compensatie onmogelijk zijn. Daarmee geeft de wetgever uitdrukkelijk aan dat bouwen in overstromingsgebied niet a priori uitgesloten wordt, op voorwaarde dat het schadelijk effect voorkomen of beperkt wordt of er hersteld of gecompenseerd wordt.

Voorwaarden die in een wateradvies of waterparagraaf worden opgenomen, dienen concreet, uitvoerbaar en controleerbaar te zijn. Er wordt bij voorkeur gekozen voor opgelegde ingrepen die bedrijfszeker zijn en waarvoor er ook op langere termijn voldoende garanties zijn dat ze zullen blijven functioneren.

In het kader van een wateradvies worden voor constructies binnen effectief overstromingsgevoelige gebieden de schadelijke effecten beoordeeld op 2 vlakken:

1. Mogelijke *schade aan de constructies* waarvoor een vergunning wordt aangevraagd
2. Het afwentelen van het probleem naar afwaarts gelegen gebieden door *inname van ruimte voor waterberging*.

Wat betreft de schade aan de constructies waarvoor een vergunning wordt gevraagd, neemt onze dienst Integraal Waterbeleid steeds in haar advies als voorwaarde op om de vloerplas van de constructie voldoende hoog te bouwen (30 cm boven het maximaal gekende waterpeil of gemodelleerde waterpeil bij T100). Op deze manier wordt ervan uitgegaan dat de kans op overstromen van de constructie minimaal is.

./...

Ook worden in deze gebieden bij voorkeur geen ondergrondse constructies voorzien.

Indien ondergrondse constructies toch onontbeerlijk blijken, worden de volgende voorwaarden opgelegd als voorzorgsmaatregel om de mogelijke gevolgen van wateroverlast te beperken:

- De ondergrondse constructie wordt waterdicht afgewerkt incl. de doorvoeropeningen van leidingen.
- De afwatering naar het rioolstelsel wordt beveiligd met een terugslagklep.
- In het laagste punt van de ondergrondse constructie wordt een pomp geplaatst.
- Bij een ondergrondse garage wordt de inrit voorzien van een drempel, waarvan de hoogte bepaald wordt zoals de hoogte van de vloerpas.

Wat betreft de *inname van ruimte voor waterberging*, betekent dit dat een gebied dat nu onder water komt, niet meer zal kunnen overstromen door het project, nadat de vergunning is afgeleverd of het plan is goedgekeurd. Het water zou dan vanuit de waterloop bij hevige neerslag op andere plaatsen kunnen terechtkomen, waardoor de problemen daar kunnen vergroten, wat uiteraard dient vermeden te worden.

In dergelijke dossiers wordt pas een gunstig advies verleend wanneer binnen het project de inname van overstromingsruimte

- zoveel mogelijk vermeden wordt (bv. ophogingen zoveel mogelijk beperken, voorzien van een overstroombare kruipkelder en/of bouwen op palen waarbij de hoogte bepaald wordt zoals de hoogte van de vloerpas)
en/of
- gecompenseerd wordt door binnen het project ruimte te voorzien waar een volume gelijk aan het ingenomen volume voorzien wordt om overstromingswater te ontvangen en dat op een gepaste manier kan leeglopen zodat deze ruimte steeds beschikbaar is voor een eventuele volgende afvoerperiode

Bij het opleggen van voorwaarden of het beoordelen van dergelijke dossiers, wordt uiteraard dankbaar gebruik gemaakt van de terreinkennis die aanwezig is bij de dienst Integraal Waterbeleid.

Toezicht en handhaving op de bijzondere voorwaarden

Het wateradvies dat wordt verstrekt is NIET bindend.

De gemeente of het gewest kan ervan (gemotiveerd) afwijken bij het al dan niet verlenen van een vergunning.

Het niet-bindend wateradvies is niet onderhevig aan toezicht of handhaving. Wel de vergunning die verleend wordt.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor wat betreft de handhaving van deze vergunningen.

Is iemand van oordeel dat een gemeente in gebreke blijft voor wat betreft handhaving dan kan die zich richten tot de diensten van de gewestelijke

./...

stedenbouwkundige inspecteur. Deze diensten staan mee in voor handhaving op vlak van stedenbouw.

De dienst Integraal waterbeleid houdt tenslotte ook een oogje in het zeil door, wanneer dat noodzakelijk blijkt, beroep in te stellen tegen een vergunning die verleend wordt zonder de noodzakelijke adviesvraag of met onaanvaardbare miskennis van het verleende advies.

Hoogachtend
namens de Deputatie
de Provinciegriffier

de bevoegde Gedeputeerde

(get.) Albert De Smet

(get.) Peter Hertog

Wij kunnen u sneller helpen indien u in alle briefwisseling over dit onderwerp ons kenmerk (M02/2014/03/PR/BS) vermeldt.